

Sygn. akt I USK 232/21

POSTANOWIENIE

Dnia 15 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania H. W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.
o jednorazowe odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 15 września 2021 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 19 czerwca 2020 r., sygn. akt X Ua [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od H. W. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń
Społecznych Oddziału w R. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł
tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 grudnia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił przyznania ubezpieczonej H. W. prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu pogorszenia stanu zdrowia będącego następstwem choroby zawodowej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że u ubezpieczonej ustalono uszczerbek na zdrowiu w wysokości 18% i nie uległ on pogorszeniu, w związku z tym brak jest podstaw do przyznania dochodzonego odszkodowania.

Sąd Rejonowy w T. wyrokiem z dnia 24 maja 2019 r. oddalił odwołanie ubezpieczonej od tej decyzji.

Wyrokiem z dnia 19 czerwca 2020 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił apelację ubezpieczonej od wyroku Sądu Okręgowego.

Ubezpieczona wniosła skargę kasacyjną od powyższego wyroku. Jako podstawę skargi powołano naruszenie przepisów postępowania, które to uchybienie miało istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398 § 3 pkt 2 k.p.c.), tj. art. 235² § 1 i 2 w związku z art. 224 § 1 i art. 382 k.p.c., polegające na rozstrzygnięciu sprawy pomimo nierozpoznania przez Sąd drugiej instancji wniosku dowodowego ubezpieczonej z dnia 24 stycznia 2020 r. o powołanie innego biegłego w sprawie, a wobec faktycznego pominięcia tego dowodu przez Sąd - na niewydaniu postanowienia o pominięciu dowodu, w którym zostałaby wskazana podstawa prawna tego rozstrzygnięcia.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że jest ona oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w K. w sposób oczywisty narusza bowiem przepisy postępowania tj. art. 235² § 1 i 2 w związku z art. 224 § 1 i art. 382 k.p.c., gdyż Sąd drugiej instancji rozstrzygnął sprawę pomimo nierozpoznania wniosku dowodowego ubezpieczonej z dnia 24 stycznia 2020 r. o powołanie innego biegłego, a wobec faktycznego pominięcia tego dowodu - nie wydał postanowienia o pominięciu dowodu, w którym zostałaby wskazana podstawa prawna tego rozstrzygnięcia.

Organ rentowy, w odpowiedzi na skargę, wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz o zasądzenie od ubezpieczonej na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Odnosząc się do przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., na którą powołuje się skarżąca, należy zauważyć, że w świetle utrwalonego orzecnictwa Sądu Najwyższego wynika ona zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20 poz. 494, z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Jeżeli więc przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania miałyby być okoliczność, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁴ § 1 w związku z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), skarżący powinien w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia, koncentrując się na wykazaniu kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Podkreślić też należy, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Ma to szczególne znaczenie w sytuacji, w której oczywista zasadność skargi kasacyjnej

miałyby polegać na oczywistym naruszeniu przepisów procesowych, gdyż, stosownie do art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c., skargę można oprzeć na naruszeniu przepisów postępowania, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Skarżący więc musi wykazać, że następstwa wytkniętej w skardze wadliwości postępowania i orzekania były tego rodzaju (bądź skali), że kształtowały lub współkształtowały treść kwestionowanego w sprawie orzeczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 lutego 1997 r., I CKN 57/96, OSNC 1997 nr 6-7, poz. 82; z dnia 24 października 2006 r., II PK 38/06, LEX nr 950620; dnia 23 stycznia 2014 r., I PK 208/13; LEX nr 1646059; z dnia 19 maja 2015 r., II PK 273/14, LEX nr 2008656 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 marca 2006 r., I CSK 63/05, LEX nr 179971; z dnia 5 grudnia 2007 r., II PK 103/07, LEX nr 863973; z dnia 16 czerwca 2011 r., III UK 213/10, LEX nr 950436; z dnia 9 lipca 2014 r., I PK 316/13, LEX nr 1511811; z dnia 2 lipca 2009 r., I UK 37/09, LEX nr 529678).

W sytuacji, gdy skarga kasacyjna (jak w niniejszej sprawie) nie zarzuca obrazy jakiegokolwiek przepisu prawa materialnego stanowiącego podstawę wyrokowania sądu odwoławczego, to w konsekwencji nie jest możliwa ocena, czy naruszenie przepisów prawa procesowego wskazanych przez nią w podstawie kasacyjnej mogło mieć - rzeczywiście - istotny wpływ na wynik sprawy, czego wymaga przepis art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. Nie chodzi przy tym o czysto teoretyczną możliwość takiego wpływu, lecz o wykazanie, że w okolicznościach danej sprawy ten wpływ był (mógł być) realny, a można to stwierdzić dopiero wówczas, gdy w skardze zostanie podniesiony adekwatny w konkretnych okolicznościach faktycznych zarzut obrazy prawa materialnego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., I PK 208/13; LEX nr 1646059). Zatem, aby uznać, że w rozpoznawanej sprawie naruszenie powołanych przepisów postępowania miało rzeczywiście wpływ na wynik sprawy, niezbędne było określenie przepisów prawa materialnego, które stanowiły (lub powinny stanowić) podstawę roszczenia zgłoszonego w odwołaniu (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 stycznia 2014 r., I PK 208/13, LEX nr 1646059; z dnia 19 maja 2015 r., II PK 273/14, LEX nr 2008656 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2014 r., I PK 316/13, LEX nr 1511811).

Inaczej rzecz ujmując, naruszenie przepisów postępowania podlega ocenie kasacyjnej uwzględniającej treść art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c., który za uzasadnioną podstawę kasacyjną uznaje tylko takie naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. Przez rozstrzygnięcie sprawy rozumie się przy tym jej prawidłowy wynik ostateczny, przyjęty przez Sąd Najwyższy, który nie jest związany stanowiskiem sądu apelacyjnego. Podniesiony przez stronę zarzut procesowy mógłby odnieść skutek jedynie wtedy, gdyby wydane w sprawie rozstrzygnięcie końcowe zostało uznane przez Sąd Najwyższy za merytorycznie błędne lub gdyby zarzucone uchybienie prowadziło do nieważności postępowania. Ten przypadek, jak wskazano wyżej, uzależniony jest od oceny materialnoprawnych zarzutów podniesionych przez skarżącego, a skoro ich nie powołano w skardze kasacyjnej, to nie sposób przyjąć, że nawet jeśli w rzeczywistości do naruszenia tego przepisu doszło, to mogło to mieć wpływ na wynik sprawy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. i art. 108 § 1 i art. 98 § 1 k.p.c. w związku art. 398²¹ k.p.c. w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).